Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2026/2621

26.5.2026.

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2026. gada 10. marts)

par ierosināto regulu attiecībā uz digitālā tiesiskā regulējuma vienkāršošanu (digitālā *Omnibus* pakete)

(CON/2026/9)

(C/2026/2621)

Ievads un tiesiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2025. gada 9. decembrī saņēma Eiropas Parlamenta lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz digitālā tiesiskā regulējuma vienkāršošanu groza Regulas (ES) 2016/679, (ES) 2018/1724, (ES) 2018/1725, (ES) 2023/2854 un Direktīvas 2002/58/EK, (ES) 2022/2555 un (ES) 2022/2557 un atceļ Regulas (ES) 2018/1807, (ES) 2019/1150, (ES) 2022/868 un Direktīvu (ES) 2019/1024 (digitālā *Omnibus* pakete) ([1]) (turpmāk – "ierosinātā regula").

ECB kompetence sniegt atzinumu pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu, jo ierosinātā regula ietver noteikumus, kas ir ECB kompetencē, tostarp jo īpaši saistībā ar monetārās politikas īstenošanu saskaņā ar Līguma 127. panta 2. punkta pirmo ievilkumu un 282. panta 1. punktu, maksājumu sistēmu vienmērīgu darbību saskaņā ar Līguma 127. panta 2. punkta ceturto ievilkumu un 282. panta 1. punktu, kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību saskaņā ar Līguma 127. panta 6. punktu un ECB uzdevumus attiecībā uz statistiskās informācijas vākšanu saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (turpmāk – "ECBS Statūti") 5. pantu. ECB Padome šo atzinumu pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

1.1. ECB atbalsta ierosināto regulu, kas ir svarīga reforma ar mērķi vienkāršot un optimizēt digitālo noteikumu kopuma piemērošanu Savienībā. Ciktāl ierosinātā regula efektīvi sasniedz savus mērķus veicināt politiku, kas stiprina Savienības konkurētspēju, un atvieglot regulatīvo slogu iedzīvotājiem, uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm, tā novērsīs šķēršļus pakalpojumu sniegšanai un atbalstīs digitālās ekonomikas attīstību Savienībā, vienlaikus ņemot vērā nepieciešamību saglabāt visaugstākos standartus Savienības vērtību veicināšanā, tostarp pamattiesību ievērošanā. Digitālā ekonomika kļūst arvien nozīmīgāka un var ietekmēt monetārās politikas īstenošanu, jo tā ietekmē vidi, kurā darbojas monetārā politika, neviendabīgi mainot patēriņa un ražošanas tendences, uzņēmējdarbības modeļus un relatīvās cenas visā euro zonā un dalībvalstīs. Šīm norisēm ir svarīga ietekme uz monetārajai politikai būtiskajiem mainīgajiem lielumiem, t. sk. nodarbinātību, ražīgumu, potenciālo izlaidi un inflāciju, kā arī uz to mērīšanu. Tās ietekmē arī veidu, kādā notiek monetārās politikas lēmumu transmisija attiecībā uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem, palielinot nenoteiktību un sarežģītību, ar ko saskaras politikas veidotāji.

1.2. ECB jo īpaši atzinīgi vērtē priekšlikumus vienkāršot kārtību pārvaldes datu kopīgošanai ar uzņēmumiem un uzņēmumu datu kopīgošanai ar pārvaldi un noteikumus, kas reglamentē personas datu apstrādi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2023/2854 ([2]) (turpmāk – "Datu akts"). ECB ir lielā mērā iesaistīta tādu datu vākšanā, izstrādē, sagatavošanā un izplatīšanā, kurus tā izmanto, lai veiktu uzdevumus un darbības, kas ietilpst tās kompetences jomās. Šīs kompetences jomas vajadzības gadījumā ietver statistiskās informācijas vākšanu, lai veiktu Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) uzdevumus saskaņā ar ECBS Statūtu 5. pantu. ECB ir iesaistīta arī daudzās sadarbības iniciatīvās, kas atbalsta datu kopīgošanu un sadarbību ar citām Savienības iestādēm, struktūrām,

([1]) COM(2025) 837 final.
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2854 (2023. gada 13. decembris) par saskaņotiem noteikumiem par taisnīgu piekļuvi datiem un to lietošanu un ar ko groza Regulu (ES) 2017/2394 un Direktīvu (ES) 2020/1828 (Datu akts) (OV L, 2023/2854, 22.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

birojiem un aģentūrām, kā arī ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm, trešām valstīm un starptautiskām organizācijām. Pildot savus uzdevumus, tā noteiktos apstākļos var apstrādāt personas datus arī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725 ([3]) (turpmāk – "ESDAR"). Šo iemeslu dēļ ECB atbalsta pasākumus, kas veidos saskaņotu un saliedētu tiesisko regulējumu, lai atbalstītu datu pieejamību un izmantošanu.

1.3. ECB ir atbildīga arī par to, lai nodrošinātu atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2022/2554 ([4]) (turpmāk – "*DORA*") attiecībā uz kredītiestādēm, kas klasificētas kā nozīmīgas atbilstoši Padomes Regulas (ES) Nr. 1024/2013 ([5]) 6. panta 4. punktam, saskaņā ar prudenciālās uzraudzības pilnvarām un uzdevumiem, kas piešķirti ar minēto regulu ([6]). Šajā statusā ECB saņem nozīmīgu kredītiestāžu ziņojumus attiecīgajām nacionālajām kompetentajām iestādēm par būtiskiem ar informācijas un komunikācijas tehnoloģijām saistītiem incidentiem (turpmāk – "ar IKT saistīti incidenti") un būtiskiem kiberdraudiem. Turklāt viens no ECBS pamatuzdevumiem ir veicināt maksājumu sistēmu vienmērīgu darbību saskaņā ar Līguma 127. panta 2. punkta ceturto ievilkumu, kā atspoguļots ECBS Statūtu 3.1. pantā. Šajā kontekstā ECB saskaņā ar *DORA* saņem ziņojumus par incidentiem no maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm, kā arī no kredītiestādēm. Ņemot vērā šos pienākumus un uzdevumus, ECB kopumā atzinīgi vērtē centienus vēl vairāk vienkāršot un saskaņot ar IKT saistīto incidentu ziņošanas regulējumu Savienībā un ieviest centralizētu ziņošanu par būtiskiem ar IKT saistītiem incidentiem. Tā kā finanšu sektoram ir bijusi vadoša loma, ieviešot saskaņotu, visaptverošu un efektīvu regulējumu ziņošanai par incidentiem, ECB atbalsta pasākumus, kas vienkāršo ziņošanas par incidentiem prasību ievērošanu, pamatojoties uz finanšu sektorā gūto pieredzi.

1.4. Tomēr ECB ir bažas par to, cik lielā mērā ierosinātā regula īstenotu vienkāršošanas mērķi atsevišķos gadījumos, kuros tā neatvieglo regulatīvo atbilstības slogu, ar ko saskaras uzņēmumi un publiskās iestādes. Tāpēc ECB šajā atzinumā sniedz dažus konkrētus tehniskus apsvērumus un ierosinājumus attiecībā uz ierosināto regulu.

1.5. Minēto bažu dēļ ECB arī atzinīgi vērtē to, ka Komisija līdz 2028. gada 12. septembrim izvērtēs Datu akta galvenās nodaļas un – piecu gadu laikā pēc ierosinātās regulas stāšanās spēkā – jaunās nodaļas ([7]). Tāpat ir svarīgi, lai netiktu grozīta *DORA* pārskatīšanas klauzula ([8]), kas paredz Komisijai pienākumu veikt pārskatīšanu un iesniegt ziņojumu par daudzu *DORA* aspektu darbību. Šim pārskatīšanas procesam būtu jānodrošina, ka attiecīgie noteikumi turpina efektīvi darboties, lai sasniegtu savus mērķus, tādējādi atbalstot digitālās ekonomikas attīstību Savienībā.

2. **Digitālie noteikumi**

2.1. ECB pilnībā atbalsta ierosināto regulu kā pirmo soli, lai vienkāršotu digitālo noteikumu kopumu un optimizētu tā piemērošanu. Digitālo noteikumu kopums, kas laika gaitā ir izstrādāts datu, mākslīgā intelekta, tiešsaistes platformu, datu aizsardzības un kiberdrošības jomā, ir kļuvis sarežģīts, un tagad tās noteikumi ir sadrumstaloti un pārklājas, kas rada nenoteiktību gan publiskajām iestādēm, gan uzņēmumiem.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2554 (2022. gada 14. decembris) par finanšu nozares digitālās darbības noturību un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1060/2009, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014, (ES) Nr. 909/2014 un (ES) 2016/1011 (OV L 333, 27.12.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj).

([5]) Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādnēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

([6]) *DORA* 46. panta a) punkts.

([7]) Ierosinātās regulas 1. panta 26. punkts, ar ko groza Datu akta 49. pantu. Sk. arī 1.2. punktu Eiropas Centrālās bankas Atzinumā CON/2022/30 (2022. gada 5. septembris) par priekšlikumu regulai par saskaņotiem noteikumiem par taisnīgu piekļuvi datiem un to lietošanu (Datu akts), (OV C 402, 19.10.2022., 5. lpp.).

([8]) *DORA* 58. pants.

2.2. Datu aktā konsolidējot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2022/868 ([9]) noteikumus par dalībvalstu publiskā sektora struktūru turējumā esošu aizsargātu datu atkalizmantošanu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1024 ([10]) noteikumus par dalībvalstu publiskā sektora struktūru vai publisko uzņēmumu turējumā esošu dokumentu atkalizmantošanu, tiek izveidota saskaņotāka struktūra un konsekventākas galveno terminu definīcijas, kas atvieglo datu kopīgošanas noteikumu piemērošanu. To veicina novecojušu noteikumu atcelšana, jo īpaši to, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1807 ([11]).

2.3. Tas nodrošina vēlamu skaidrību nacionālajām centrālajām bankām (NCB), kuras parasti ir dalībvalstu publiskā sektora struktūras un uz kurām tāpēc attiecas noteikumi, kas sekmē datu atkalizmantošanu. ECB un NCB iegūs arī no skaidrākiem pasākumiem attiecībā uz datu pieejamību, jo īpaši attiecībā uz atvērto datu avotiem, kas klasificēti kā augstvērtīgas datu kopas ([12]). Šīs datu kopas plaši izmanto ECB, pildot savu ECBS Statūtu 5. panta 1. punktā paredzēto uzdevumu vākt statistisko informāciju, kas vajadzīga ECBS uzdevumu veikšanai.

2.4. Piemēram, informāciju par uzņēmumiem un uzņēmumu īpašumtiesībām izmanto, lai uzturētu Iestāžu un filiāļu reģistru (*RIAD*), kurš ir kopīga atsauces datu kopa par juridiskajām un citām statistikas institucionālajām vienībām un uz kurā ietverto datu vākšanu balstās darbības procesi visā Eurosistēmā un ECBS un vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) uzdevumu izpilde ([13]). Ja ECB var paļauties uz atvērtajiem datiem, t. i., datiem atvērtā formātā, ko ikviens var brīvi izmantot, atkalizmantot un kopīgot jebkurā nolūkā ([14]), tā spēj samazināt šādu datu sniegšanas slogu pārskatu sniedzējiem un bez ierobežojumiem kopīgot šo informāciju ECBS ietvaros un ar citām publiskām iestādēm, ar kurām tā sadarbojas. ECB atzinīgi vērtē to, ka pasākumi attiecībā uz pārvaldes datu un dokumentu pieejamību uzņēmumiem ([15]) neskar Savienības tiesisko režīmu, kas liedz piekļuvi sensitīviem datiem un dokumentiem, pamatojoties uz statistikas konfidencialitāti un dienesta noslēpumu.

2.5. Ar ierosināto regulu tiek ieviests svarīgs grozījums ([16]) attiecībā uz datu turētāju pienākumu darīt datus pieejamus ECB, kā arī citām publiskā sektora struktūrām, Komisijai un Savienības struktūrām, ja ir ārkārtēja vajadzība izmantot minētos datus ([17]). Šis noteikums ļauj ECB pieprasīt datu turētājiem vajadzības gadījumā darīt pieejamus datus, lai reaģētu uz sabiedrības ārkārtas situāciju vai ja ir pierādīta ārkārtēja vajadzība. Tā kā datu turētāju definīcija ir plaša ([18]), šis noteikums ļauj ECB šajos izņēmuma gadījumos vākt datus no plašāka personu loka, nekā

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/868 (2022. gada 30. maijs) par Eiropas datu pārvaldību un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1724 (Datu pārvaldības akts) (OV L 152, 3.6.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj).

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1024 (2019. gada 20. jūnijs) par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu (OV L 172, 26.6.2019., 56. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1807 (2018. gada 14. novembris) par satvaru nepersondatu brīvai apritei Eiropas Savienībā (OV L 303, 28.11.2018., 59. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1807/oj).

([12]) Saskaņā ar Atvērto datu direktīvas 13. panta 1. punktu augstvērtīgu datu kopu tematiskās kategorijas ir šādas – ģeotelpisko datu kopas, zemes novērošana un vide, meteoroloģijas datu kopas, statistika, uzņēmumi un uzņēmumu īpašumtiesības, kā arī mobilitāte. Saskaņā ar 13. panta 2. punktu Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu I pielikumu, pievienojot jaunas augstvērtīgu datu kopu tematiskās kategorijas nolūkā atspoguļot tehnoloģiju un tirgus attīstību.

([13]) Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne (ES) 2018/876 (2018. gada 1. jūnijs) par Iestāžu un filiāļu datu reģistru (ECB/2018/16) (OV L 154, 18.6.2018., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2018/876/oj).

([14]) Sk. 16. apsvērumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/1024 (2019. gada 20. jūnijs) par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu (OV L 172, 26.6.2019., 56. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([15]) Ierosinātās regulas 1. panta 18. punkts, ar ko Datu aktā iekļauj jaunu VIIc nodaļu.

([16]) Ierosinātās regulas 1. panta 7. punkts, ar ko Datu aktā iekļauj jaunu 15.a pantu.

([17]) Datu akta 14. un 15. pants.

([18]) Datu akta 2. panta 13. punktā "datu turētājs" definēts kā "fiziska vai juridiska persona, kurai saskaņā ar šo regulu, piemērojamiem Savienības tiesību aktiem vai valsts tiesību aktiem, kas pieņemti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, ir tiesības vai pienākums izmantot un darīt pieejamus datus, tostarp, ja par to panākta līgumiska vienošanās, – produkta datus vai ar to saistīta pakalpojuma datus, ko tā ir izguvusi vai ģenerējusi, sniedzot saistītu pakalpojumu".

atļauts statistiskās informācijas vākšanai saskaņā ar esošajām ECB pilnvarām. ECB var vākt statistisko informāciju tikai no pārskatu sniedzējiem, kas definēti Padomes Regulā (EK) Nr. 2533/98 ([19]) un kas galvenokārt ietilpst sektorā "finanšu sabiedrības", kā definēts Eiropas kontu sistēmā ([20]), vai kas ir juridiskas un fiziskas personas, kuras tur noteiktus finanšu posteņus vai iesaistās finanšu darījumos.

2.6. ECB jau iepriekš ir paudusi viedokli, ka, ļaujot publiskajām iestādēm piekļūt datiem no privātiem datu turētājiem un izmantot šādus datus noteiktos sabiedrības interešu nolūkos, iespējams gūt ievērojamas priekšrocības ([21]). Pildot savu monetārās politikas uzdevumu, ECB plaši izmanto ne tikai oficiālo statistiku, ko ECB sagatavojusi ar NCB un Eiropas Statistikas sistēmas (ESS) palīdzību, bet arī neoficiālus un netradicionālus datu avotus. Netradicionālos datus var iegūt, piemēram, no bieži sagatavotas informācijas par cenām, iedzīvotāju mobilitātes rādītājiem vai citiem datu avotiem, kas ne vienmēr ir finanšu sabiedrību rīcībā. ECB ir pilnvaras pieprasīt šos datus no privātiem datu turētājiem tikai ārkārtējas vajadzības gadījumā.

2.7. Galvenās izmaiņas, kuras ieviestu ar ierosināto regulu, ir iespēja izmantot šīs pilnvaras tikai sabiedrības ārkārtas situācijās, izslēdzot citus gadījumus, kad var būt ārkārtēja vajadzība izmantot datus. ECB būtu jāpierāda ārkārtēja vajadzība izmantot konkrētus datus, lai veiktu savus tiesību aktos noteiktos pienākumus sabiedrības interesēs, reaģējot uz sabiedrības ārkārtas situāciju, mazinot tā sekas vai sekmējot atgūšanos no tā.

2.8. ECB atbalsta šo izmaiņu mērķus, uzskatot, ka ir lietderīgi vienkāršot regulējumu uzņēmumu datu kopīgošanai ar pārvaldi saskaņā ar Datu aktu un precizēt visas neskaidrības, kas varētu būt radušās, uzliekot pienākumus uzņēmumiem. Tā arī atbalsta viedokli, ka ir būtiski saglabāt oficiālās statistikas lomu saskaņā ar Datu aktu, jo atjaunināts Savienības regulējums par Eiropas statistiku saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 223/2009 ([22]) neattiecas uz sabiedrības ārkārtas situācijām ([23]).

2.9. Atšķirībā no ESS dalībniecēm, kuras noteiktos apstākļos var vākt datus no privātiem datu turētājiem, lai veiktu savus statistikas uzdevumus ([24]), ECB tomēr nav pilnvaru vākt statistisko informāciju no privātiem datu turētājiem, kas nav pārskatu sniedzēji, izņemot ārkārtējas vajadzības gadījumus. Lai iegūtu šādus datus, ECB var tikai izmantot mehānismus, kas ļauj ESS kopīgot datus ar ECBS. Ja attiecīgā noteikuma tvērums ir sašaurināts un ietver tikai sabiedrības ārkārtas situāciju, ir ļoti svarīgi nodrošināt, ka to var raiti un nepārprotami piemērot steidzamības situācijās, kurās ECB ir vajadzīgi papildu datu avoti, lai tā varētu veikt vai nu statistikas vākšanas uzdevumu, vai citus centrālās bankas vai prudenciālās uzraudzības uzdevumus. Tāpēc ECB iesaka vēl vairāk vienkāršot nosacījumus, kas publiskajām iestādēm jāizpilda, lai pieprasītu datus, jo tas arī palīdzētu mazināt sarežģītību, ar ko datu turētāji saskaras, pārbaudot, vai šie nosacījumi ir izpildīti.

2.10. Turklāt ECB uzskata, ka būtu papildus jāprecizē "sabiedrības ārkārtas situācijas" definīcija. Viens no definīcijas elementiem paredz, ka attiecīgais stāvoklis ir "noteikts vai oficiāli izsludināts saskaņā ar attiecīgajām procedūrām, kuras paredz Savienības vai valsts tiesību akti" ([25]). Tomēr, tā kā juridisko pamatu kopums primārajos un sekundārajos tiesību aktos, uz kura pamata var noteikt vai izsludināt sabiedrības ārkārtas situāciju, ir sadrumstalots,

([19]) Padomes Regulas (EK) Nr. 2533/98 (1998. gada 23. novembris) par statistikas informācijas vākšanu, ko veic Eiropas Centrālā banka (OV L 318, 27.11.1998., 8. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1998/2533/oj) 2. pants.

([20]) Sk. Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu (EKS 2010), kas pieejama Eurostat interneta vietnē www.ec.europa.eu/eurostat.

([21]) Atzinuma CON/2022/30 2.3.1. punkts.

([22]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 223/2009 (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1101/2008 par tādas statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas Kopienu Statistikas birojam, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienas statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, *Euratom*, ar ko nodibina Eiropas Kopienu Statistikas programmu komiteju (OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj).

([23]) Ierosinātās regulas 15. apsvērums.

([24]) Regulas (EK) 223/2009 17.b pants.

([25]) Regulas (ES) 2023/2854 2. panta 29. punkts.

būtu skaidrāk jānosaka, ka tad, ja tiek noteikta vai izsludināta šāda situācija, "sabiedrības ārkārtas situācijas" definīcija neietver nekādus papildu kritērijus, jo sabiedrības ārkārtas situācija jārisina steidzami. Piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/2747 ([26]) ļauj Padomei aktivizēt iekšējā tirgus modrības režīmu, ja pastāv apdraudējums, ka var rasties krīze, kas turpmāko sešu mēnešu laikā var pāraugt iekšējā tirgus ārkārtas situācijā. Būtu jāprecizē, ka gadījumos, kad publiskās iestādes uzdevumi ietver sabiedrības ārkārtas situācijas mazināšanu, sabiedrības ārkārtas situācijas draudi ir pamats datu pieprasīšanai ārkārtējas vajadzības dēļ. Turklāt Padomes Lēmumā 2014/415/ES ([27]), ar ko izveido integrētos krīzes situāciju politiskās reaģēšanas mehānismus solidaritātes klauzulas īstenošanai (Līguma 222. pants), noteiktais to apstākļu tvērums, kuros piemēro šo lēmumu, neaprobežojas tikai ar "laika ziņā ierobežotiem" ārkārtējiem apstākļiem ([28]). Tāpēc būtu skaidrāk jānosaka, ka sabiedrības ārkārtas situācijas definīcija pilnībā atbilst situācijām, kurās izmanto ārkārtas pasākumus saskaņā ar Savienības un nacionālajiem tiesību aktiem, un nav šaurāka par tām.

2.11. Attiecībā uz noteikumiem par atlīdzību ([29]) ECB atzinīgi vērtē prasību datus darīt pieejamus bez maksas, lai reaģētu uz sabiedrības ārkārtas situāciju, izņemot gadījumus, kad datu turētājs ir mikrouzņēmums vai mazais uzņēmums. Tomēr tā uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt, lai gadījumos, kad publiskajām iestādēm tiek piešķirta piekļuve privāti turētiem datiem, tām nevajadzētu rasties nesamērīgām izmaksām. Tā kā katrs datu pieprasījums kalpo sabiedrības interesēm, dati būtu jādara pieejami atbilstoši to izmaksām un nepiemērojot "samērīgu uzcenojumu" ([30]).

3. **Datu aizsardzība**

3.1. ECB atzinīgi vērtē ierosinātās regulas grozījumus, kuru mērķis ir vienkāršot datu aizsardzības tiesību aktus. Skatot ECB kompetences jomu ietvaros, vairāki punkti būtu apsverami sīkāk, lai sasniegtu vienkāršošanas mērķi, gan samazinot administratīvo slogu, gan arī nodrošinot efektīvu, savlaicīgu un drošu ziņošanu par incidentiem.

3.2. ECB sadarbībā ar NCB veic dažādas personas datu apstrādes darbības. Turklāt ECB sadarbojas ar nacionālajām kompetentajām iestādēm (NKI), lai veiktu personas datu apstrādes darbības banku uzraudzības jomā. ECB kā Savienības iestāde apstrādā personas datus saskaņā ar ESDAR, savukārt NCB un NKI apstrādā personas datus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 ([31]) (turpmāk –"VDAR").

3.3. Gadījumos, kad ECB un NCB un/vai NKI kopīgi nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus, šādu apstrādi tās veic kā kopīgi pārziņi ([32]). Savukārt, ja viena vienība nosaka apstrādes nolūkus un līdzekļus, bet personas datus tās vārdā apstrādā otra vienība, to starpā ir pārziņa un apstrādātāja attiecības ([33]). Abos gadījumos ECB apstrādā personas datus saskaņā ar ESDAR, savukārt NCB un NKI apstrādā personas datus saskaņā ar VDAR. Tādējādi vienu un to pašu apstrādes darbību vienlaikus reglamentē divi atšķirīgi, bet savstarpēji papildinoši Savienības juridiskie instrumenti.

([26]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/2747 (2024. gada 9. oktobris), ar ko izveido pasākumu satvaru saistībā ar iekšējā tirgus ārkārtas situāciju un iekšējā tirgus noturību un groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2679/98 (Iekšējā tirgus ārkārtas situācijas un noturības akts) (OV L, 2024/2747, 8.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).

([27]) Padomes Lēmums 2014/415/ES (2014. gada 24. jūnijs) par kārtību, kādā Savienība īsteno solidaritātes klauzulu (OV L 192, 1.7.2014., 53. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/415/oj).

([28]) Regulas (ES) 2023/2854 2. panta 29. punkts.

([29]) Ierosinātās regulas 1. panta 12. punkts, ar ko aizstāj Datu akta 20. pantu.

([30]) Sk. Atzinuma CON/2022/30 2.3.3. punktu.

([31]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([32]) VDAR 26. panta un ESDAR 28. panta nozīmē.

([33]) VDAR 28. panta un ESDAR 29. panta nozīmē.

3.4. Viens attiecīgs piemērs ir gadījums, kad gan ECB, gan tās NCB, kas piedalās TARGET zibmaksājumu norēķinos (TIPS), apstrādā personas datus TIPS sistēmā. Šajā gadījumā ir noslēgta vienošanās par kopīgu pārziņu. Tāpat personas datu apstrādei saistībā ar digitālo euro, kas varētu tikt ieviests nākotnē, varētu būt nepieciešams noslēgt datu aizsardzības līgumu vai vienošanos starp ECB un euro zonas NCB.

3.5. Veicot ECBS un VUM uzdevumus sadarbībā ar NCB un NKI, ECB ir ārkārtīgi svarīgi, lai tiesību akti, kas reglamentē personas datu apstrādi, būtu pēc iespējas saskaņotāki un savstarpēji saderīgi. Tāpēc ECB atzinīgi vērtē to, ka ierosinātie VDAR un ESDAR grozījumi tiek virzīti vienlaikus, tādējādi veicinot saskaņota un konsekventa tiesiskā regulējuma izveidi. Tas nodrošina, ka atšķirīgi tiesību aktu spēkā stāšanās un piemērošanas termiņi nerada juridisko nenoteiktību.

3.6. Tāpēc, ņemot vērā ECB sadarbību ar NCB un NKI personas datu apstrādē, ja tas nepieciešams ECBS un VUM uzdevumu veikšanai, ECB aicina apsvērt tālāk minētos aspektus.

3.7. Attiecībā uz vienotā kontaktpunkta mehānismu ECB iesaka piešķirt kopīgajiem pārziņiem pilnvaras paziņot par personas datu aizsardzības pārkāpumiem visu kopīgo pārziņu vārdā ([34]). Tas ir iespējams, jo ar ierosināto regulu tiek ieviests saskaņots vienots kontaktpunkts, ar kura starpniecību vienības ar vienu paziņojumu var vienlaikus izpildīt savus pienākumus ziņot par incidentu, kas izriet no vairākiem Savienības tiesību aktiem. Ieviešot principu "ziņo vienreiz, kopīgo ar daudziem", vienotais kontaktpunkts ir paredzēts, lai samazinātu vienībām uzlikto administratīvo slogu, vienlaikus nodrošinot efektīvu, savlaicīgu un drošu ziņošanu par incidentiem. Šajā nolūkā vienotais kontaktpunkts ir paredzēts kā kopīgs kanāls paziņojumu iesniegšanai saskaņā ar vairākiem juridiskiem instrumentiem ([35]). ECB jau iepriekš ir paudusi viedokli, ka tā stingri atbalsta informācijas kopīgošanu starp iestādēm, lai veicinātu starpnozaru apmācību, palīdzētu novērst un efektīvi pārvaldīt kiberuzbrukumus un veicinātu ar IKT saistīto risku konsekventu novērtēšanu visā Savienībā ([36]). Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB atbalsta to, ka saistībā ar ziņošanu par personas datu aizsardzības pārkāpumiem tiek ieviests vienotais kontaktpunkts.

3.8. Piemērojot vienotā kontaktpunkta mehānismu kopīgām apstrādes darbībām, ko ECB veic sadarbībā ar NCB (un NKI), vienotā kontaktpunkta izmantošana incidentu paziņojumu saņemšanai saskaņā ar ierosināto regulu radītu ieguvumu NCB. Savukārt ECB kā Savienības iestāde saskaņā ar ierosināto regulu turpinātu paļauties uz ESDAR izveidoto ziņošanas kanālu, ar kura starpniecību tā paziņo par incidentiem Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājam (EDAU) ([37]).

3.9. ECB atkārtoti uzsver, ka vajadzīgs racionalizēt, paātrināt un maksimāli palielināt informācijas apmaiņu par incidentiem un nodrošināt saskaņotību starp VDAR un ESDAR. Tāpēc būtu lietderīgi iekļaut ESDAR tajos Savienības tiesību aktos, kuru kontekstā ir jāizmanto vienotais kontaktpunkts, lai paziņotu par personas datu aizsardzības pārkāpumiem.

([34]) Kā noteikts ESDAR 34. pantā.

([35]) Tie ietver VDAR, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2555 (2022. gada 14. decembris), ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augstu kiberdrošības līmeni visā Savienībā un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 910/2014 un Direktīvu (ES) 2018/1972 un atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (TID 2 direktīva) (OV L 333, 27.12.2022., 80. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj), Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK (OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj) (*eIDAS* regula) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2557 (2022. gada 14. decembris) par kritisko vienību noturību un Padomes Direktīvas 2008/114/EK atcelšanu (OV L 333, 27.12.2022., 164. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj) (KVN direktīva).

([36]) Sk. 3.3.1. punktu Eiropas Centrālās bankas Atzinumā CON/2022/14 (2022. gada 11. aprīlis) par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa kiberdrošību visā Savienībā un ar ko atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (OV C 233, 16.6.2022., 22. lpp.).

([37]) Kā noteikts ESDAR 34. pantā.

3.10. Attiecībā uz vienotu ziņošanu par datu aizsardzības pārkāpumiem kopīgas pārziņas gadījumos ECB uzskata, ka kopīgajiem pārziņiem vajadzētu būt iespējai brīvi noteikt, vai tie izmantos šo iespēju, un paredzēt nosacījumus, kādos šo iespēju var izmantot. EDAU nesen apstiprināja, ka, lai noteiktu, vai ECB ir pienākums paziņot EDAU par personas datu aizsardzības pārkāpumu, nav nozīmes tam, vai ECB kā kopīgs pārzinis ir atbildīga par šī pārkāpuma pastāvēšanu. Fakts, ka ECB ir kopīgs pārzinis apstrādes darbībai, kuras kontekstā noticis personas datu aizsardzības pārkāpums, ir pietiekam pamats, lai tai būtu pienākums paziņot EDAU, ja ir izpildīti attiecīgie ESDAR nosacījumi ([38]).

3.11. Ir svarīgi atzīmēt, ka daudzos gadījumos, kad ECB un visas Eurosistēmas NCB ir noslēgušas vienošanos par kopīgu pārziņu, viens personas datu aizsardzības pārkāpums varētu būt pamats tam, lai iesniegtu līdz pat 22 paziņojumus, kuri satura ziņā, visticamāk, būtu līdzīgi vai identiski. Šāda sistēma būtu pretrunā mērķim vienkāršot administratīvo slogu publiskajām iestādēm. Tāpēc būtu lietderīgi paredzēt, ka kopīgie pārziņi ar vienotā kontaktpunkta starpniecību var paziņot kompetentajām uzraudzības iestādēm par personas datu aizsardzības pārkāpumiem tikai vienu reizi. Saskaņā ar vienkāršošanas mērķiem šāda ziņošanas sistēma netiktu piemērota, ja ir maz ticams, ka attiecīgais personas datu aizsardzības pārkāpums varētu radīt risku fizisku personu tiesībām un brīvībām ([39]).

3.12. Šo iemeslu dēļ ECB iesaka, ka kopīgajiem pārziņiem vajadzētu būt iespējai brīvi noteikt, vai tie vēlas izmantot iespēju sniegt vienu paziņojumu visu kopīgo pārziņu vārdā saskaņā ar vienošanos par kopīgu pārziņu, kā arī paredzēt nosacījumus, kādos šo iespēju var izmantot. Šāds paziņojums tiktu iesniegts tikai vienu reizi, izmantojot vienoto kontaktpunktu, un tādējādi tiktu adresēts visām attiecīgajām uzraudzības iestādēm, neapdraudot paziņošanas pienākumu lomu pilnīgas pārredzamības un visaptverošas informācijas apmaiņas nodrošināšanā.

4. **Ziņošana par incidentiem**

4.1. Kā norādīts 1.3. punktā, ECB atzinīgi vērtē iniciatīvu vienkāršot un saskaņot procedūras ar IKT saistīto incidentu ziņošanai un ieviest centralizētu ziņošanu par būtiskiem ar IKT saistītiem incidentiem. Tomēr ar šo iniciatīvu katrā gadījumā būtu jāsamazina administratīvais slogs uzraudzītajām kredītiestādēm, maksājumu iestādēm, elektroniskās naudas iestādēm un publiskajām iestādēm. Šajā sakarā ir svarīgi atzīt, ka, ieviešot *DORA* finanšu sektorā, pārskatu sniegšanas procedūras jau ir zināmā mērā vienkāršotas. *DORA* faktiski aizstāja dažādas finanšu vienībām noteiktās prasības ziņošanai par ar IKT saistītiem incidentiem ([40]), ievērojami samazinot tām piemēroto paziņošanas slogu un īstenojot efektīvus un lietderīgus mehānismus koordinācijai dažādu kompetento iestāžu starpā ([41]). *DORA* sasniedza šo mērķi, nosakot kopēju taksonomiju, veidnes un ziņošanas procedūras un identificējot vienu kontaktpunktu šiem paziņojumiem.

4.2. Lai gan ECB atbalsta šos vienkāršošanas centienus, trīs galveno iemeslu dēļ tai ir arī iebildumi pret ierosinātajā regulā paredzēto ar IKT saistīto incidentu ziņošanas pasākumu aspektiem.

4.3. Pirmkārt, priekšlikums par vienoto kontaktpunktu nav tāds, kurš efektīvi samazina ziņošanas slogu finanšu vienībām un citiem uzņēmumiem, uz kuriem attiecas incidentu ziņošanas prasības. Lai gan vienotais kontaktpunkts nodrošina, ka pastāv vienots portāls ziņošanai par incidentiem, tas nemaina faktu, ka joprojām pastāv atšķirīgas taksonomijas, veidnes un ziņošanas procedūras katram ziņojumam par incidentu saskaņā ar dažādiem regulējumiem, kuri nav *DORA*. Lai ziņotu par incidentu, finanšu vienībai ir jāsagatavo dažādi ziņojumi saskaņā ar dažādiem tiesību aktiem (piem., saskaņā ar VDAR un *DORA*). Iespēja iesniegt šos ziņojumus tikai

([38]) EDAU Uzraudzības atzinums 18/2025 attiecībā uz Eiropas Centrālās bankas un nacionālo kompetento iestāžu vienošanās par kopīgu pārziņu, ko veic vienotā uzraudzības mehānisma ietvaros, projektu (lieta 2024–1002), pieejams EDAU interneta vietnē www.edps.europa.eu.

([39]) ESDAR 34. pants.

([40]) Šajā ziņā sk. *DORA* 16., 18., 19. un 23. apsvērumu.

([41]) Tas ir ļāvis risināt *DORA*, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV L 337, 23.12.2015., 35. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2366/oj), un attiecīgo EBI pamatnostādņu izpildes nolūkā vienlaikus sniegtu paziņojumu problēmu, kas norādīta 4.2.2. punktā Eiropas Centrālās bankas Atzinumā CON/2021/20 (2021. gada 4. jūnijs) par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par finanšu sektora digitālās darbības noturību (OV C 343, 26.8.2021., 1. lpp.).

vienam saņēmējam pati par sevi būtiski nemazina administratīvo slogu. Šā iemesla dēļ būtu lietderīgi pienācīgi ņemt vērā regulatīvos tehniskos standartus, kas pieņemti saskaņā ar *DORA*, lai veicinātu efektīvākus un racionalizētākus ziņošanas procesus ([42]). ECB arī atzinīgi vērtētu turpmāku saskaņošanu un attiecīgā gadījumā taksonomiju, veidņu un ziņošanas procedūru apvienošanu attiecībā uz incidentiem saskaņā ar dažādiem regulējumiem, lai panāktu faktisku vienkāršošanu.

4.4. Otrkārt, ar *DORA* incidenta ziņojumu tiek iesākti laika ziņā kritiski procesi, kas, iespējams, ietver krīzes procedūru aktivizēšanu. Jauna dalībnieka un sistēmas iekļaušana šo incidentu ziņojumu saņemšanā rada papildu riskus attiecībā uz nepieciešamās informācijas pieejamību un savlaicīgu ziņošanu. Šā iemesla dēļ visefektīvākā un noturīgākā iespēja ir nosūtīt minētos ziņojumus tieši kompetentajai iestādei, kā paredzēts *DORA* ([43]), lai izvairītos no nepamatotas kavēšanās uzraudzības reakcijā uz potenciāli kritisku situāciju.

4.5. Treškārt, būtu jāņem vērā centieni un izdevumi, ko finanšu nozare jau ir uzņēmusies, īstenojot *DORA*, kuru piemēro tikai no 2025. gada 17. janvāra. Uzraudzītās kredītiestādes un kompetentās iestādes ir ieguldījušas ievērojamus resursus jaunā regulējuma īstenošanā. Raugoties no šāda viedokļa, būtu lietderīgi atlikt ar IKT saistītu incidentu ziņošanas integrāciju, izmantojot vienoto kontaktpunktu. Tas dotu vairāk laika apzināt iespējamos uzlabojumus un veidus, kādos vēl lielākā mērā vienkāršot administratīvo slogu gan VUM, gan uzraudzītajām kredītiestādēm.

4.6. Šo iemeslu dēļ ECB ierosina izslēgt *DORA* no ierosinātās regulas darbības jomas. Pieredzi ar jauno vienoto kontaktpunktu (kas aptver citas regulas, tostarp ESDAR) un nesen ieviesto *DORA* ziņošanas režīmu būtu lietderīgi gūt atsevišķi, un pēc tam pārskatīt, kā tos vislabāk integrēt vēlākā posmā.

Gadījumos, kuros ECB iesaka grozīt ierosināto regulu, konkrēti redakcionālie priekšlikumi ir izklāstīti atsevišķā tehniskā darba dokumentā, kuram pievienots attiecīgs paskaidrojuma teksts. Tehniskais darba dokuments angļu valodā ir pieejams *EUR-Lex*.

Frankfurtē pie Mainas, 2026. gada 10. martā

ECB priekšsēdētāja
Christine LAGARDE

([42]) Kā paredzēts ierosinātās regulas 54. apsvērumā.
([43]) *DORA* 19. pants.